

Ministerie VWS verspreidt in september jodiumtabletten

In deze aflevering:

- **Besluit staatssecretaris predistributie jodiumtabletten**
- **Masterclass voor bestuurders**
- **Antwoorden op drie vragen uit de actualiteit**

Besluit staatssecretaris predistributie jodiumtabletten

Predistributie in september 2017

Om Nederland voor te bereiden op een stralingsongeval wordt in diverse regio's een drietal directe maatregelen voorbereid: schuilen, evacuatie en jodiumtabletten. Nederland heeft in 2014 (zie [Kamerbrief 2 juli 2014](#)) besloten om deze maatregelen af te stemmen op België en Duitsland. Vanwege dit harmonisatiebesluit zijn in Nederland de zones rond kerncentrales voor de maatregel jodiumtabletten groter geworden.

De staatssecretaris van VWS heeft bekendgemaakt dat de jodiumtabletten in september 2017 worden verspreid onder de mensen die daarvoor in aanmerking komen. Zie [Kamerbrief 21 april 2017](#).

De regie op de predistributie en de informatievoorziening aan de bevolking ligt bij het ministerie van VWS. De veiligheidsregio's zullen hierbij ondersteuning bieden.

Doelgroepen

De jodiumtabletten zijn bestemd voor:

- mensen tot en met 40 jaar die in een zone van 0-20 km van een kerncentrale of onderzoeksreactor wonen;
- mensen tot 18 jaar die in een zone van 20-100 km van een kerncentrale of onderzoeksreactor wonen.

Rond de kerncentrale Emsland (D) geldt een zone van 0-25 en 25-100 km. Dit heeft te maken met het grotere vermogen van die centrale.

Zuid-Limburg ligt geheel in de 20-100 km zone van de kerncentrale van Tihange.

Per post en via apotheek/drogist

De mensen die tot de doelgroep behoren zullen in september 2017 in één en dezelfde week de jodiumtabletten thuis per post ontvangen. Zwangere vrouwen kunnen ter bescherming van hun ongeboren kind jodiumtabletten bij de apotheek of drogist kopen. Daar zullen de jodiumtabletten na de predistributie ook verkrijgbaar voor mensen die niet tot de doelgroep behoren.

Niet voor iedereen zinvol

Of jodiumtabletten zinvol zijn hangt af van je leeftijd en woonafstand tot een kerncentrale. In een ring van 20-100 km rondom een kerncentrale is er geen reden om mensen boven de 18 jaar van jodiumtabletten te voorzien om de volgende redenen:

Leeftijd

De schildklier van (ongeboren) kinderen is gevoeliger voor radioactief jodium dan die van volwassenen. Zij hebben dus het meeste baat bij de beschermende werking van jodiumtabletten.

Hoe ouder iemand is, hoe kleiner de kans op schildklierkanker door blootstelling aan radioactief jodium.

De risico's op bijwerkingen van jodiumtabletten nemen toe naarmate mensen ouder worden. Denk daarbij aan de ontwikkeling van allergieën of problemen met de schildklier.

Afstand tot kerncentrale

Bij een kernongeval neemt het risico op besmetting met radioactief jodium af naarmate mensen verder van een kerncentrale wonen.

De werking van jodiumtabletten

Bij een stralingsongeval kunnen radioactieve stoffen vrijkomen. Een voorbeeld van zo'n radioactieve stof is radioactief jodium. Radioactief jodium kan via inademing of het eten van besmet voedsel in het lichaam terechtkomen en door de schildklier worden opgenomen. Besmetting via de huid is voor radioactief jodium zeer beperkt.

Radioactief jodium wordt vooral in de schildklier van jonge kinderen opgenomen en kan leiden tot schildklierkanker. Door het innemen van een jodiumtablet raakt de schildklier verzadigd met 'gewoon' jodium waardoor de schildklier geen radioactief jodium meer opneemt. Het risico op schildklierkanker neemt daardoor af.

Geen wondermiddel

Jodiumtabletten beschermen alléén tegen de gevolgen van radioactief jodium. Ze bieden geen bescherming tegen andere radioactieve stoffen/straling. Daarom kan de overheid ook andere beschermende maatregelen afkondigen zoals schuilen en maatregelen om te voorkomen dat voedsel dat besmet is met radioactieve stoffen wordt geconsumeerd.

Bijzondere locaties

Bijzondere locaties zoals scholen, kinderopvang en jeugdinstellingen kunnen jodiumtabletten in voorraad opslaan. Ze zijn dit niet verplicht. De veiligheidsregio inventariseert de behoefte. Op basis daarvan stelt VWS de jodiumtabletten beschikbaar.

Geen actuele dreiging

Er is geen sprake van een concrete dreiging van een stralingsongeval. Het ministerie van VWS stelt de jodiumtabletten beschikbaar om voorbereid te zijn op de hele kleine kans op een stralingsongeval. Een belangrijk advies aan de ontvangers is: bewaar de jodiumtabletten goed. De rijksoverheid zal aangeven wanneer het juiste moment is om ze in te nemen.

Regionaal distributieplan vervalt

Zuid-Limburg beschikt sinds een aantal jaren over een voorraad jodiumtabletten. Die jodiumtabletten zouden bij een concrete dreiging van een kernongeval verspreid worden. Daar had de veiligheidsregio een distributieplan voor opgesteld. Nu Nederland jodiumtabletten gaat uitdelen, komt dit distributieplan te vervallen.

Veiligheidsregio bereidt nooddistributie voor

Op verzoek van het ministerie van VWS bereiden de betreffende veiligheidsregio's de nooddistributie van jodiumtabletten voor. Nooddistributie houdt in: het uitdelen van jodiumtabletten aan mensen die ze nog niet hebben bij een concrete dreiging van een stralingsongeval waarbij radioactief jodium kan vrijkomen. Denk aan toeristen of forenzen.

Meer informatie

www.waaromkrijgikjodiumtabletten.nl.

Masterclass voor bestuurders

Vooraankondiging: masterclass stralingsincidenten

In samenwerking met het Instituut Fysieke Veiligheid organiseert de veiligheidsregio op 22 september 2017 een masterclass Stralingsincidenten voor Zuid-Limburgse bestuurders. Onderwerpen die aan bod zullen komen zijn: het landschap van crisisbeheersing specifiek voor straling, de verantwoordelijkheid van bestuurders bij stralingsincidenten en dilemma's van crisisbeheersing en (crisis)communicatie bij stralingsincidenten. Tijdens de masterclass worden de onderwerpen op een interactieve manier en aan de hand van actuele casuïstiek besproken.

Antwoorden op drie vragen uit de actualiteit

1. Waarom doet de veiligheidsregio niet zelf onderzoek naar de veiligheid van de kerncentrale van Tihange?

Eind 2016 verscheen een onderzoek van het Institut für Sicherheits- und Risikowissenschaften (ISR) over de mogelijke risico's van Tihange 2. De bevindingen waren ernstig. Reden voor de veiligheidsregio om er zeer serieus mee om te gaan.

Straling is complexe materie. Het is een specialistisch vakgebied. Daarom schakelde de veiligheidsregio experts in die in staat zijn om een onderzoek als dat van het ISR te beoordelen. Dergelijke deskundigen werken op (inter)nationaal niveau. Bijvoorbeeld bij de ANVS (Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming), het RIVM en IAEA (International Atomic Energy Agency). De veiligheidsregio legde de ANVS de vraag voor: Hoe moeten we de resultaten van dit onderzoek zien? De ANVS concludeerde: Het ISR-rapport vormt geen toegevoegde waarde bij de voorbereiding in Nederland op een kernongeval. (zie ook [infobulletin 3](#)).

De minister van Infrastructuur en Milieu heeft de Veiligheidsregio Zuid-Limburg onlangs een [brief](#) gestuurd over de veiligheid van de kerncentrales in België. Zij schrijft onder meer: *ik zie geen reden aan het oordeel van de ANVS te twijfelen*. Zowel de Duitse (Bundesamt für Strahlenschutz) als de Belgische (FANC) 'nucleaire waakhond' komen tot dezelfde conclusie als de ANVS. Deze organisaties worden gecontroleerd door het Internationaal Atoomagentschap (IAEA).

2. Neemt de veiligheidsregio de zorgen van burgers over de veiligheid van Tihange wel serieus?

De veiligheidsregio neemt de zorgen van de burger zeker serieus. Met het onderschatten van risico's dienen we de burger niet, maar met het overschatten van risico's trouwens ook niet. Daarom baseert de veiligheidsregio zich op feiten en niet op meningen of gevoelens. Daarom ook heeft de veiligheidsregio externe experts ingeschakeld die ter zake deskundig zijn. Het zou de veiligheid van de burger niet ten goede komen als de veiligheidsregio de deskundigheid van de Nederlandse, Belgische en Duitse stralingsautoriteiten in twijfel zou trekken, terwijl zij over meer kennis beschikken dan de veiligheidsregio zelf.

De zorgen die er in Zuid-Limburg leven ten aanzien van Tihange brengt de veiligheidsregio over aan het ministerie dat over straling/kerncentrales gaat: het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Binnenkort heeft de voorzitter van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg een gesprek met de minister van I&M. Ook vertegenwoordigers van de besturen van andere veiligheidsregio's uit de grensstreek zijn hiervoor uitgenodigd. Met deze uitnodiging geeft de minister gehoor aan het verzoek van bestuurders uit beide Limburgse veiligheidsregio's om aandacht te hebben voor de regionale situatie.

3. Waarom komt de veiligheidsregio niet in actie om Tihange te sluiten?

De veiligheidsregio is goed op de hoogte van de risico's in de omgeving. Zo wordt er zeer zorgvuldig gekeken naar de risico's van de kerncentrale van Tihange. Dat gebeurt volgens internationale richtlijnen en op basis van advies en informatie van de officiële instanties in Nederland die over straling gaan: het ministerie van Infrastructuur en Milieu, het ministerie van VWS (jodiumtabletten), het RIVM en de ANVS. Vervolgens is het ook een taak van de veiligheidsregio om voorbereid te zijn op een ramp of crisis, zoals een kernongeval. Ook daar is de veiligheidsregio mee bezig, dat is een continu proces.

Het is aan de gemeenteraden om te bepalen welke risico's we in onze regio acceptabel vinden en tot welk niveau de veiligheidsregio daarop voorbereid dient te zijn. De discussie over wel/niet actie voeren tegen Tihange hoort dan ook door de Zuid-Limburgse politiek gevoerd te worden. In een aantal gemeenten heeft dat geleid tot aansluiting bij de Euregionale, juridische strijd voor de sluiting van Tihange.

De veiligheidsregio is noch voorstander noch tegenstander van Tihange of elk ander risico-object.

Vragen en meer informatie

Theo Vullers, aandachtsfunctionaris Stralingsongevallen Veiligheidsregio Zuid-Limburg:
theo.vullers@ggdzl.nl